

9) відеоконференції як джерело наукової інформації та ін. Тільки володіючи інформаційною культурою головний бухгалтер зможе раціонально організувати роботу своїх підлеглих, забезпечуючи ефективну взаємодію працівників всіх підрозділів та оперативне проходження інформації до користувача.

В. О. ШЕВЧУК, д-р екон. наук, проф.

(Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України)

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні суспільно-господарські перетворення в Україні обумовлюють зміни в управлінні підприємствами, що потребують вдосконалення контролю їх діяльності. Інтенсивні зміни в соціально-економічному бутті та системі контролю мають враховуватися у процесі професійної підготовки фахівців з обліку та аудиту.

Їх підготовка передбачає формування професійних знань, вмінь і навичок, одночасно вимагаючи розуміння суспільно-господарських відносин на макро- та мікрорівнях, урахування закономірностей розвитку політичних, культурних та інших суспільних процесів.

Діяльність підприємств перебуває під впливом глобалізації, динаміки корпоративного управління, запровадження уніфікованих правил ведення бухгалтерського обліку та аудиту тощо. За цих умов система контролю діяльності підприємств повинна бути адекватною трансформаціям їх суспільно-господарського середовища.

Їм має відповідати і чинна нормативно-правова база контролю діяльності підприємств, яка охоплює державний фінансовий контроль, зовнішній (незалежний) аудит, внутрішній аудит та ін. Відповідно ці зміни повинні враховуватися у процесі професійної підготовки фахівців.

Слід підкреслити, що всупереч суспільно-господарським перетворенням в Україні, державний фінансовий контроль продовжує сприйматися здебільшого як каральний та фіскальний, отримуючи відповідне відбиття у навчальних програмах і планах. Натомість нові соціально-економічні умови управління публічними фінансами потребують фахівців з обліку та аудиту, підготовлених до практичного виконання превентивних і регулятивних, а не лише каральних чи фіскальних функцій.

Важлива увага у підготовці фахівців з обліку та аудиту має приділятися внутрішньогосподарському (внутрішньокорпоратив-

ному) контролю діяльності підприємств. Аналіз національної практики внутрішньогосподарського контролю підприємств України свідчить, що зміни у соціально-економічному середовищі не знаходять відповідного віддзеркалення у системі контролю. Продовжує переважати наступний, ретроспективний контроль, що унеможливорює превентивність контрольних дій, не забезпечує повноти охоплення систем управління підприємства контролем, його ефективності тощо.

Нормативно-правова база підприємницької діяльності в Україні не містить визначення внутрішньогосподарського (внутрішньокорпоративного) контролю діяльності підприємств його елементів. Як наслідок, це призводить до його ототожнення зі складовими системи такого контролю, якими є внутрішній аудит, адміністративний контроль, бухгалтерський контроль, внутрішній контроль та ін.

Виникає необхідність наукового вдосконалення системи контролю діяльності підприємств та його використання у підготовці фахівців і практиці господарювання.

Результати дослідження системи контролю діяльності підприємств слід покласти в основу навчальних програм і планів підготовки фахівців з обліку та аудиту.

У практиці контролю діяльності підприємств використання результатів досліджень дозволить покращити перевірки законності прийнятих рішень, точність і повноту бухгалтерських записів, підтримувати достовірність фінансових звітів, що забезпечуватиме уникнення невиправданих втрат ресурсів на підприємстві, збереження коштів і цінностей, випуск продукції високої якості, яка має попит на ринку, а також знижуватиме підприємницький ризик, забезпечуватиме стабільне та ефективне функціонування підприємства.